

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 8 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefranțese se refuză. — Articuli nepublicați nu se însoțesc.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
fie-care publicare.

Deficitul.

Aducându-și cineva aminte de promisiunile ce le făceau în 1867 aspranții la guvernul și parlamentul unguresc, — acei domnișori, cari se pregeau să ia în posesiune toată politica Ungariei, în lungul și latul țerei, — pentru ca să le compare cu ceea ce vede ași cu ochii, ar pute veni la credința că aceia n'au fost oameni adevărați, ci numai nisea strătări ca cele din poveste.

Atunci se dicea: domni de neam și pe urmă după ei, cei de român, ca să trăiască bine, n'au știut face alta decât au tot creat la dări preste dări; au introdus arunciri peste arunciri; au introdus timbrul și finanții și cu aceștia au introdus monopolul tabacului și controlul ferberii spirtoaselor. Noi Ungurii, diceau marii politici, vrem ca aceste toate să nu mai fie așa. Dările să se reducă, aruncirile să înceteze; timbrul să nu mai fie, monopolul tabacului să se caseze, fertul spirtoaselor să nu mai fie controlat de „finanți”, argintul și aurul din țeară să nu mai meargă la Viena că noi să rămânem numai cu banii de hârtie. Ei promiteau și alte bunătați, pe cari le promiteau cu atâta siguranță, de părea că le ved cu ochii împlinindu-se dinaintea lor.

De atunci au trecut cincisprezece ani de așteptare, dar promisiunile au ramas promisiuni.

Din toate dările nu s'a redus nici una, nu au încetat aruncirile, timbrul nu s'a șters, ci s'a sporit, monopolul tabacului există, fertul spirtoaselor e supus controlului „finanților”. Toate s'au păstrat și în era cea nouă și s'au mai adaus, încât porațiunea găfaie sub greutatea aproape insuportabilă; ear cătu nu mai poate suporta, ia lumea în cap și se duce. A mai adaus era cea nouă dări de lucș și de consum: trăsurile, cărțile, și alte mijloace de joc; petrolul, zaharul și cafeaua, toate au trebuit să vină

la rând, ca să poarte greutatea dărilor, unele îndoit. S'a pus tacsa militară și câte toate și acum ni se deschide o perspectivă nouă. Și păstrările bieților cetățeni din casele de economie, ni se promise, că vor fi supuse contribuției de 10%.

Povara pe umerii contribuabililor a crescut și creșce ca fama din metamorfozele lui Ovid. Conducătorii economiei statului însă cu toate aceste se opintesc și asudă, cum se aște titluri noue de dări, cu care să astupe prăpastiile ce cască nesăfioase gura spre a înghiți din an în an mai mult.

Nesăfiosul buget însă își bate joc și de găfăitul populațiunii și de opintea măiestrilor financiari, căror le era mult până vor ajunge la cărmă, ca să se întoreze țeara într'un raiu pământesc. După cincisprezece ani, și ministrul de finance și gratulează, că pe anul al căsăprădeceala al fericierei noastre se poate presenta cu un deficit oficial, va se dăcă cu o lipsă oficială, de 21,681,615 fl.

Oare unde sînt aceia, cari promiteau toate bunătațile pămentului și cari diceau înainte cu cinspredece ani, că de aci încolo fie care țeran să aibă în fie-care și oala cu carne la foc; fie cine se și poată bea viarsul său curat, fert de el însuși în căldărușă sa și fie care fumător să și taie din păpușile sale tabacul cultivat pe pămentul său propriu, fără de a se teme că'l vor surprinde „finanții”?

Am dăș că ministrul își gratulează că se poate presenta cu un buget oficial numai de 21,681,615 fl. pe anul următor, 1893. Gratulațiunea aceasta proprie o cetim din espunerea ce a făcut casei deputaților Ungariei și din presa oficioasă, umbră, mai mult sau mai puțin, de fondul disponibil. Trebue însă să concedem și noi că bugetul de pe anul 1893 al Ungariei se presentă mai mic ca cel din anii trecuți.

După toate versiunile căte le am putut ceti dela aparițiunea bugetului

încoace, chiar și față cu anul trecut, diferența favorabilă ar face 8—9 milioane.

Este frumoasă reducțiunea de opt până la nouă milioane a deficitului; mai frumoasă însă este promisiunea espunerei ministeriale, că speră a delătura pe anul 1894 deficitul cu totul.

Dar *homo proponit*... Deci să nu ne bucurăm și noi înainte de a vedea minunea. Căci dacă considerăm că reducerea „inveselitoare” s'a făcut pe contul unor elocări și investițiuni șterse, dar care după natura lor aveau să fie productive; dacă considerăm că dări nouă sînt în perspectivă; dacă considerăm că toate aceste vor contribui la slăbirea contribuabilității și de altă parte nu perdem din vedere căte cojape, căte străie, căte perini, căte grape, soace și alte lucruri de felul acesta zac în cancelariile comunelor spre a fi vîndute ca să se prefacă în bani suplinitori de dare; dacă considerăm boii din iug, vaca sau capra cu lapte, porcul de îngrășat etc. etc., ca să tăcem de imobilități — cari toate se vînd pe un bagatel pentru a locui sârcinile cari ar trebui să ese din prisosul câștigului a milioane și sute de mii de locuitori, — cifrele bugetului sînt atăt de periclitate încât nici în cifra deficitului oficial de pe 1893 numai putem avé deplină și ne clătăită credință.

Bucuria pricinuită de reducerea deficitului este dar pentru noi, și credem că pentru ficine, foarte problematică. Bucuria pricinuită de reducerea bugetului devine și mai problematică când mai cetim că dl ministru întemează clădirea bugetului anului viitor și pe speranța că Bosnia și Erțegovina nu vor provoca cereri de credite nouă estrăordinare.

Să dea Dășen să fie precum speră dl ministru de finance.

Însă scriile care se străcoară din țerele ocupate sînt încă departe de a ne inspira optimismul până și în cele financiare. Până acum e vorba eară numai de „bände de lotri” și de vre-o „cățiva” recruti, cari desertează cu

armatură cu tot preste fruntariile munte-negrene. Scim însă foarte bine, că în țerele atăt de „interesante” miscărilor de obicei se încep cu „bände de lotri” și după ce mișcările devin mai serioase, „lotri” se prefac în „insurgenți”.

Dar în sfârșit, chiar așa să fie, cum țice dl ministru de finance, și dorim ca așa să fie, oare organizațiunea Bosniei și Erțegovinei, despre care s'a scris și se scrie în diarele normative din ambe capitalele monarchiei, nu va altera *circulul* arhimedici din bugetul deja depus pe masa dietei, chiar și dacă „domni lotri” erțegovineni vor fi așa de afabili, ca în anul viitor să fie pe pace?

Promisiunile dela începutul erei constituționale sînt nimica; promisiunile de acum sînt problematice.

Eată bilanțul cu care avem să contăm și noi.

Este nemângăios acest bilanț pentru noi și atunci când am sci de sigur că deficitul oficial este deficitul în realitate. Este nemângăios fiindcă noi și atunci sîntem numai *miseria plebs contribuens* la acoperirea lui.

Din cei 322,711,484 fl., preliminari și se cheltu în anul viitor, pentru Români, atără de administrațiunea comună a țerei, dela care sîntem ca și eschiși, prea puțin se cheltuște. 136,300 mult 150,000 fl. eată ce se cheltuște pe bisericile române a trei milioane de Români, pe când înfrumșetarea capitalei, museele naționale, teatruri naționale (cu deficituri speciale) unguresci, două universități unguresci, nenumerate gimnasii, scoale reale, preparandii și scoale elementare de stat un guresci, înghit milioane. Și toate acestea se fac din contribuțiunea comună a tuturor și, după cum o spun diarele maghiare pe față, în scopul *magharisdrivei*.

Este nemângăios bilanțul, pentru că noi trebue să punem umărul la acoperirea cheltuelor țerei prin urmare a deficitului, ori eată de mare ar fi, chiar și cu prețul ceneșei din vatră;

FOIȚA.

O rugăciune*)

— Norok! —

De Carmen Sylva.

(Urmare.)

Editha se cobori încet pe trepte. Ea fu silită să se propensească mai de multe ori de casă, atăt de slabă era. Apoi porni cătră casă făcând incungurorul cel mai mare.

— Raoul! Raoul! — șoptia ea neautilă.

Înainte fusese o ploaie scurtă, aerul era nădușitor, între petrele parodesele se aflau nisea bălți mici; ea fu silită să și ridice cu mâna rochia și să pășiască cu luare aminte, în mijlocul strădeii, căci toate terasele și streșinile picurau. Trecătorii se uitau cu plăcere după frumoasa copilă.

O bătrână din poarta sa o salută astfel:

— Noroc să-ți dea Dumnezeu pe calea-ți, frumoasă fecioară!

*) „Familia”.

— Ah! Barbara! eu aș dori să fiu în locul tăle.

— Apere-te Dășen domnișoară! Dar ce rău mare te-a întimpinat?

— Ași dori să nici nu fiu pe lumea aceasta?

— Ar fi păcat pentru ochi-ți cei frumoși.

— Nu mi-ai puté dea vr'un leac de vrayă, ca să fiu urită și să nu plac niménni?

— Nu, domnișoară! Asemenea leac încă nimenia n'a cerut dela mine! Dar păsesce-te, copila mea, căci o mare primejdie te-amenință!

— Pe mine? — întrebă Editha.

— Da, din partea unui preot. Dela preot să nu primesci nimica!

Editha surise:

— De asta nu mă tem.

Salută pe bătrână, care privi încă timp îndelungat după dășea, făcând din cap, apoi porni și mergea tot mai încet cătră casă, până ce câteva picături de ploaie o silită să intre.

Ea găsi acolo pe Tassilo convorbind cu mare interes cu mună ea,

care tocmai se sculă și eși din odaie, dar înainte aruncă o privire aspră pe fica sa și-și ridică degetele amenințător.

Editha voi să meargă la cadra ei de brodat, dar Tassilo o oprî și puse mâna sa pe brodarie.

— Am să vorbesc cu dta, — țice el.

Editha deveni foarte palidă și se rădămă de scândura mănăcătă de cari a fereștei.

În momentul acesta fulgerul tresni și un șiroiu de ploaie încep să ude strada îngustă. În odaie se făcu atăt de întunec, încât abia se puteau deosebi conturele cupurului. Lumina murgurie, care pătrundea prin giarmurile cupruse în plumb, înfățișă pe ambii tineri în o luocare particulară.

Înimile lor palpitau ferbite în scurtul interval pătous prin un fulger și o detunătură ce-i urma.

— Mă tem că voi apărea nestatornic înainte dtaie, — începé Tassilo, — dacă voi vorbi despre amo-

rul meu vechiu și adănc pentru dta; de oare ce până acum n'ai cunoscut ca pe mirele destinat alteia. Am meditat destul, și ceea ce eu astăzi am auzit fără voia mea, mi a dat boldul decidător spre a face un sfârșit luptei mele țere. Voiam să împlinesc dorința părinților mei, voiam să-mi nimicesc inima; dar ei nu-mi prefind această țerfă. Eu nu pot să sărut gura aceea, care rostogole cuvinte de acele.

În momentul acesta earăș fulgeră apoi tună infricoșat.

Și, încheia Tassilo, — inima mea e a dtaie numai e dtaie, de când te-am vădut.

— Dar Berthalda e mult mai frumoasă decât mine, mai cu minte și mai...

Ea voia să dăcă „bună,” însă nu putea.

Editha vorbia așa de încet, încât Tassilo trebua să se aplece aproape de ea, ca în susurul mare al ploii s'a poată auzi.

se punem pe deasupra din punga noastră privată sutele de mii și milioane chiar, ca să ne sustinem bisericile, gimnaziile și celelalte școli; să ne sustinem asociațiile de cultură și literatură; să ne facem fond pentru teatru, dacă credem că ne trebuie.

În adevăr deficitul de 21,681.615 fl. cu toate că dlui ministru i se pare mic și esterminabil, e mare, când din promisiunile câteștii s'au făcut nu sântem recompensați cu nimic și de altă parte în special pentru noi Români se mai impun alte deficițiuri și mai mari, materiale și intelectuale.

Dacă statul ar fi egal darnic cu toți cetățenii săi, poate că deficitul bugetar nu s'ar stărpi așa de îngrăbă pe cum crede dl ministru. S'ar sterge însă deficitul de puteri productive; atunci s'ar împuțina executorii de dare; s'ar împuțina emigrările; ar spori productivitatea și deficitul ar dispărea nu numai prin măiestria cifrelor din bugetul clădit arhitectonic, ca se cădă la cea mai ușoară suflare de vânt, ci ar dispărea aievea și pentru totdeauna.

În chipul acesta am scăpa de deficit cu toții curaji fără de a rămâne cum ăce „Ellenzek”, și săraci în toată privința și tributari consorțiului lui Rothschild.

Revista politică.

Sibiu, în 1 Octomvre.

Casa deputaților Ungariei abia s'a deschis de vre-o câteva zile și după cum am putut vedea interpelețiunile au urmat ploaie din partea mai multor deputați. Ministrul president a răspuns. În legătură cu cea ce am publicat deja trebuie să înregistrăm și ceea ce s'a petrecut în ședința dela 13 Oct. n. în casa deputaților Ungariei între ministrul president Tisza și între deputatul Rohonczy, acela care la timpul său invinuse cu multe lucruri pe secretarul de stat Hyeronimi. Ministrul president a spus că a cercetat după starea lucrurilor și a cerut și părerea unui bărbat de specialitate „om cutotul independent”, și a aflat că asupra secretarului de stat nu încapă nici umbră de prepus, așa încât judecata n'ar fi în stare să facă, pe baza datelor existente, nici măcar o cercetare prealabilă.

Rohonczy intră replică lungă și în parte senzațională numesc martori pentru toate învinuirile câte le adusesse înainte și declară că din toate învinuirile nu retrage nici bașem un cuvânt. Spune între altele, că ingineri cu ocaziunea cercetării au falsificat planuri. Mai departe, când a vădut că min. pres. nu se prea în-

— Ești nedrept și față de Berthaldă și față de mine. Ai vădut numai violonțele sale, și nu știi cât de mult suferă ea.

— Am vădut altă ființă suterind așa, încât așa fi fost în stare să cad în genunchii înaintea ei și s'o ador ca pe un ănger.

Editha își redică mâna respingându-l.

— Nu vreau să mă inbulzesc în sanctuarul inimii d'tale, pe care-l păzesci atât de strict și vergur. Eartă-mi numai atăta, ca să pot apăgea mânilor mele sub pașii d'tale, să te învăt a fi fericită! Eu nu cer nimic, chiar nimica, decât ca să-mi fie iertat a te iubi.

— Dar acolo, — răspune Editha ridicându-și mâna tremurătoare, — acolo ai avé parte de un amor nemărginit, de care eu nu pot să-ți dau. Desprețuesci o inimă tare, spre a-ți câștiga una slabă.

— Cât de tare e inima slabă am avut ocaziune să mă conving. Și dacă te rog să nu fi mireasa cerului, ci a

teresează de afacere a voit să meargă la împăratul, dar împăratul a fost dus. Mai departe spune Rohonczy, cum un proprietariu mare numai după ce a dat soerului lui Hyeronimi 200 galbani, a putut ajunge la rezolvarea unei afaceri ce trebuia se treacă prin ministerul de comunicațiune. El declară că cu persoana lui Hyeronimi nu are nimic, ci cu oficialul ministerul. În fine Rohonczy se exprimă foarte aspru asupra merului lucrurilor în Ungaria, adăugând, că pe d'nsul nici sentențe judecătorești nu l'pot abate dela părerea, că stând astfel lucrurile în Ungaria, țeara merge spre ruina ei sigură și că țeara atunci va fi fericită când ministrul president va fi părăsit locul c'el ocupă.

Rohonczy a eșit din partida guvernamentală, cărei a aparținut până acum.

Regele Serbiei a sosit Sâmbătă la Ruscicu, unde au fost primit de principele, de metropolul și de poporațiune cu entuziasm.

„Politische Correspondenz” din Viena, cecim în „Nap.”, primese după cum se vede din isvor cifre rusece, următoarea informațiune în privința diferendului pentru gura Chilia:

Mai înainte de toate trebuie constatat, că estuina sulevată are numai un caracter local, și n'are nici decum aceea importanță pe care se încearcă unii a i-o atribui. Dar chiar și partea juridică-politică a estuinei în cazul de față nu se pare superflua. În starea actuală nu este vorba nici de o călcare a tractatelor existente de către Rusia nici de încercarea Rusiei de a ocoti tractatele, de oare ce Rusia n'a făcut numai pretențiuni, care în cazul cel mai bun erau contestabile. Cine voese să se convingă n'are decât să facă o ochire asupra incidentului din estuina. Dela tractatul de Paris încoace Dunărea se află sub patronatul Europei, care patronat s'a întemeiat în scop de a garanta navigațiunea pe Dunăre până la mare. Europa esericează dreptul său de patronat prin'tro comisuni internaționale. Această comisiune și-a început activitatea prin lucrări, cari au făcut ca navigațiunea de alungul gurei Sulina să fie practicabilă. Nu s'a întemplant însă tot astfel și cu brațul Chilia. De acest braț comisiunea s'a ocupat așa de puțin încât pasagii prin el, din lipsa celor mai simple lucrări de drenagiu, a ramas închis. Veni apoi tractatul de Berlin, prin aceasta i se reînăpăia Rusiei Basarabia și prin urmare amândoi fermit brațului Chilia. Ce era acum mai natural decât ca Rusia să beneficieze de avantajele ce le oferia această achizițiune? Ea a început lucrările trebuincioase pentru a da acestui braț adevărată lui valoare. De aici însă nu urmează că libera navigațiune pe Dunăre va fi împedată prin asemenea lucrări, căci navigațiunea este asigurată pe gura Sulina. Trebuie în fine constatat, că funcționarii ruși dela geniu în aceasta estuina sulevată fără nici un temei, au do-

mea: priveșce aceasta drept jertfă care place lui Dumnezeu și nimic mai mult!

— De cumva numai te-aiși pute feric!

— Lasă fi acea grigea mea!

— Tradez pe amica mea.

— S'a tradat ea pe sine însăși!

Mă iau fiori de amorul ei, care seamănă atât de mult urei, ca văpași și flacăra. Nu eu cer numai atăta cât poți să-mi dai, nu mai mult. . . și așa am să fiu bogat.

Editha își redică pleoapele lăstate în jos și l'privi cum priveșce călugărița bolnavul.

— Îți mulțimesc pentru acest amor mare, — disse ea. Și dacă n'aiși fi atât de nevrednică . . .

— Atunci ai fi a mea! — esclamă el. O fi a mea, copilă minunată. Nu-ți va părea rău.

Ea își plecă ochii, își ridică în cet mâna și i-o întinse. El o prinse cu ambele mâni, o strinse la peptul său, apoi pe buze.

vedit cea mai deplină bună voință, ba s'au oferit chiar a pune la dispoziția comisuni internationale dăunare, dacă va avea trebuință, materialul topografic, negreșit sub condițiunea ca lucrarea planurilor să se facă numai de către inginerii ruși. În cas însă când s'ar găsi cine-va, care se ridice pretenșia, că la aceste lucrări trebuie se ea parte și inginerii streini, atunci Rusia este în drept a răspunde, că brațul Chilia ăce pe teritoriul rusec și că aici se poate aplica cu drept cuvânt maxima: „Maitre charbonnier est maître chez lui”. Acesta este faptul în ce priveșce așa d'isul conflict pentru brațul Chilia.

„Românul” în numărul seu de Vineri scrie în privința gurilor Dunării:

În momentul când se dau pe față velleștiile de a se schimba înseși natura estuinei dăunare, prin concurența ce s'ar putea face pe brațul și pe gura Chilia, canalului și gurei Sulina, este timp se d'icem câte-va cuvinte despre modul în care Comisiunea Dunăreană a înțeles până acum a-și îndeplini marea și delicata însărcinare ce i-a încredințat-o Europa.

Cu tot respectul ce avem pentru această înaltă autoritate internațională și tocmai pentru că dorim ca puterile ei să se perpetue și să se întărească, ne credem datori să i arătăm că, după umila noastră părere, care intru aceasta este de acord cu a întregului trafic dăunare, ea n'a lucrat astfel încât toată lumea să ajungă a o privi ca o binefacere, absolut neapărată comerțiului european.

Comisiunea dunăreană a lucrat mult prea încet spre a pune navigațiunea în stare de a se face înlesuire între Galați și Sulina. Și cu cât trece timp în loc se lucrează mai repede, în loc se facă să dispară piedecela ce la întemplant navigațiunea în brațul Sulina, își urmează din contra lucrările tot mai încete.

După ce amintesc de multe lucruri, care le a negles comisiunea Dunăreană, „Rom.” continuă și încheie:

În această stare a lucrurilor intențiunile Rusiei de a face navigabil brațul și gura Chilia, au produs cu drept cuvânt oare-căr alarme în sinul comisuni dăunare; odată acest braț devenit mai favorabil navigațiunii, comisiunea va pute privi din splendidul său palat dela Sulina cum comerțul îl ocoleșce spre a trece pe la Chilia.

Mijlocul de a înlătura concurența brațului Chilia nu este împotrivirea cu puterea, ci oțărirea de a luora cu energie și activitate, și de a înlesni cât mai curând vaselor celor mari puțința de a pătrunde în ori ce timpuri până la Galați și Brăila, spre ași face pe deplin toate încercările.

Nici unul nu observă fulgerul care spăria pe mama, ce tocmai atunci intră.

Tassilo conduse la ea pe Editha și mama plânga de bucurie, își îmbrățișa fiica tremurând, pe când o detunătură grozavă ăcutremura casa.

Ploaia înse se opri la moment, și rașele soarelui, frânt pe picăturile de ploie din giumuri, străluciau și tremurau în mii de colorii prin p'ercul Edithei ca și o aureolă.

„Editha mireasă.” Această! șcize se respândi iute în orașul cuprins de mirare, care se deprinse a considera pe Berthaldă și Tassilo logodiți. A auzit-o și tinerul preot, care tocmai se reintorea dela o înmormântare.

El se încuia în odaia și acolo se preumblă în sus și în jos toată noaptea. Își d'icea, că asta e un ce natural; Editha trăese în lume și n'are trebuință să-și ascundă frumșeta între zidurile mănăstirei. Pe dânsa n'o apăsă nici un păcat al părinților, pentru care ar trebui să espize.

Astfel, după cum Rusia se gândese astăzi a face brațul Chilia navigabil, mâne se va gândi de sigur și România așa face navigabil brațul sântul George. Atunci, pentru marea părere de rău a înșii Românilor, comisiunea dăunareană va perde fatalmente toată însemnătatea sa.

Afacerea Tisza-Eszlar în casa deputaților Ungariei.

D. Geza Onody, cunoscutul anti-semit din Ungaria, desvolându-și interpelețiunea, a d'is:

Diarele dela 28 Septemvre au anunțat că procurorul dela tribunalul criminal din cercul Pestei, care a fost trimis să ia parte la instrucțiunea în afacerea Tisza-Eszlar dela Nyiregyhaza a fost denunțat, că a voit să amăgiască pe păzitorul arestului, ca să facă deoseșiia falsă și că tribunalul a dispus cercetarea criminală contra acestui procuror. Deoarece aceasta șcize până acum n'a fost desmănițată, sântem în drept a presupune, că șcizea este adevărată și că procurorul în adevăr a comis o crimă, care după § 222 din dreptul criminal se pedepșese cu închisoare până la 3 ani.

Din această impregiurare rezultă însă nu numai acele urmări, pe cari le prevede legea, ci considerând că această călcare de lege s'a întemplant în timpul unei instrucțiuni unei afaceri care ține în ferbere toată lumea civilisată, și că justiția noastră este compromisă înaintea străinătăței, procurorul Havas ar fi trebuit suspendat din funcțiunea sa, ca să nu mai poată avea nici o ingerință în această afacere. (Așa este! în stânga estrema) Procurorul, care este conșciențios are datoriu, de a lua parte la urmărirea și pedepsirea criminalilor, dar nu se tocmească martori falsi și astfel să compromită justiția noastră în fața străinătăței.

De altmintrelea în cazul acesta abuserile nu s'au născut numai așa din vânt, vina este a procurorului general din Ungaria, a d-lui Alecsandru Cosma, care s'a purtat în mod foarte încoerect cât timp a petrecut în Nyiregyhaza. Dați-mi voie să vă dovedesc această afirmațiune prin fapte.

D. procuror general cât timp a petrecut în Nyiregyhaza, mai înainte de a fi citit acelaș privitor la afacerea dela Tisza-Eszlar, în cercuri private a afirmat nevinovăția șcarterilor și complicitorilor lor, cari se aflau în închisoare. În consecență, procurorul general a știrbit prestigiul justiției și a prejudecat rezultatul instrucțiunii.

Se șcize că funcționarii subalterni ai procuraturii generale adoptează părerea ștelui lor și așa și procurorul

Dar aceste cugetări filosofice resunau numai ca și în vigelie un depărtat signal de mântuiri, când poți să fi de mult nimic, înainte de a sosi la mal. Oh! de ar pute se zăcă în fundul mării! Dar durerea cea mai grozavă este a trăi tot mai departe și a fi silit să treci flămând și șetos pe lângă masa de bucurii a vieții! El se fă mângăierea și șeutul tuturor oamenilor, pe când însuși se simte atât de neputincios! Ce avea să d'ică altora, când el însuși suferia atât de grozav, încât era p'aci să nebumescă! Și se vedea nebul, prins, înecat, torturat, ca un animal sălbatic. Fiori reci i se treceau prin corp, încât p'ercul i se seula în cap.

Dar nu! El nu era încă mort, aceasta o resimția din suferințele noptilor lungi de durere. Somnul îi părăsi cu totul. Flămând se ducea la masă și totuși nu putea se mânca nici o bucatură.

Odată d'ise preotului bătrân: — Roagă-te pentru mine; mă tem că-mi perd mințile.

Havas a trebuit să creadă că șakterii sînt nevinovați și în escosul său de zel se silieasă pe păzitorul închisoarei să facă depozitii false.

Procurorul general chiar din ziua dintăiu, când a convenit cu judecătorul de instrucție Bary, a declarat, că dînsul nu va mai permite ca să se facă arestări noue. Prin aceasta dînsul a dovedit, că voese să zădărnicească instrucția și să o îndrepteze pe altă cale.

O altă probă în contra procurorului general este că dînsul a declarat înaintea judecătorului din Tisza-Eszlár, că dînsul nu crede, că creștina Estera Solymoși să fi fost omorată de Jidani și că el știe, că acest proces este înscenat de vre-o 5—6 domni.

Dacă d. procuror general știe, că acest proces este înscenat de vre-o 5—6 domni, și șakterii și complicitii lor areștați sînt nevinovați și dacă el n'a denunțat aceste fapte este natural că dînsul încă s'a făcut culpabil. D. procuror general este culpabil conform articolului 230 din dreptul criminal, care ține, că cine cunoaște fapte sau împrejurări, cari dovedesc nevinovăția criminalilor sau areștaților închiși pe nedrept și nu face arătare, devine culpabil și este pedesit cu închisoare până la trei ani. Afară de aceasta sîntem în drept a bănui, că martorii falși, dintre care unul era șef de Karez, păzitorul închisoarei, puteau să fie tocmii tocmai, ca să facă depozitii contra celor 5—6 domni, despre cari se ține, că ar fi înscenat acest proces.

În fine o altă probă este că d. procuror general, Alexandru Cosma a întrebare de judecătorul din Tisza-Eszlár: „Dacă credeți că Evrei au omorât pe Estira, de ce nu ați omorât pe toți Evreii?” Mie mi se pare că această întrebare a fost făcută mai mult din curiositate, eu i răspund: Locuitorii din Tisza-Eszlár voese să se aștepte până când procuratura generală în unire cu Evreii va face din lege o literă moartă.

Astfel se nasc turburări ca aceea, care s'au petrecut acum de curând în Pojon. Și cu această ocaziune sînt silit să ține câte-va cuvinte la o observație a amicului meu Mosary. Dînsul a ține că toată mișcarea antisemitică precum și turburările sînt de prisos. Mă mir că d. deputat crede că este de prisos a mai lupta contra corupțiunii; ei, care de ani mulți și-a luat de problemă combaterea corupțiunii. (O voce în stînga extremă: Nici dînsului nu-i plac Evreii!)

D. deputat Alexandru Hegedus a ține în discursul său de astăzi, că sci-

ința trăiește în libertate și că numai în libertate va trăi și în viitor. Convins despre libertatea științei și ași bucura foarte mult dacă d. procuror general ar binevoi să spună guvernului ce fel de argumente ponderoase și surite (mișcare) l'a îndemnat să lucreze așa precum a lucrat.

În vederea abuzurilor comise, cari ușor pot împinge pe cetățeni la escsură contra Evreilor, și care sînt identice cu teroristarea judecătorilor; abuzuri, cari ne compromit înaintea lumii civilizate și cari fac iluzorii siguranța averii și persoanei, garantate prin constituție, — adresez ministrului justiției următoarea interpeelație:

Are d. ministru al justiției cunoștință despre cele ce s'au scris în mai multă numeră din Függetlenség, dîcînduse, că procurorul trimis la Nyireghyza în procesul Tisza-Eszlár, Emeric Havas a silit pe un organ subalterner să facă depozitii false contra judecătorului de instrucție?

Dacă are cunoștință, făcută rînduială, ca acest procuror, care a abuzat de funcțiunea de apărător public și s'ie suspendat din funcțiunea lui în acest proces criminal, până când va fi tras la răspundere pe cale ordinară?

Ministrul justiției, Pauler, nefind de față la desvoltarea acestei interpeelații, responsul s'a amînat pe ziua următoare.

Marele manevre ale armatei române.

Teucuiu, 12 Octomvrie.

Astăzi a avut loc pe teritoriul comunei Movileni, antîia ții din cele trei mari țile de manevre ale armatei Române. Cele două corpuri de armată și divizia mixtă din Galați, adică toate trupele concentrate între Focșani, Galați și Bîrlad au luat parte.

În total erau 25,000 oameni puși în mișcare. Tema dată pentru această zi de generalul Slănicean, șeful Statului Major, general al armatei, în rezultat era următoarea: Corpul de Nord comandat de generalul Răvoacă reprezentat pe inimic și e presupus că ar fi reperat un succes cîteva țile mai înainte, asupra corpului de sud comandat de cătră generalul Anghelescu care se află așii pe malul drept al Siretului. Corpul de nord ocupă platoul ce se întinde dela Teucuiu la Movileni (tocmai 10 kilometri) și voese să opereze trecerea rîului la Furceni pentru a încerca de a respinge corpul de sud spre Focșani. Acest corp face cu acest scop o demonstrație importantă la Movileni, dar corpul de sud a luat dispozițiunile sale spre a se opune la trecere și a chemat în ajutor divizia mixtă din Galați care se află la Ivesci. Această divizie asocose pe platonul dela sud de Movileni și amenință flancul stîng al corpului de nord.

În acest moment corpul de Sud la ofensiva, trece Siretul și vine a se împănna cu divizia dela Galați mai în sus de Movileni. Aceasta e ideea manevrei dela 12.

— Ce s'a ales din tine, Berthaldo? — o întrebă dînsul cu îngrigire.

— O strigoaie! — raspunde ea rișînd răgușit, — bîtrîna și urită am devenit ții rea, și rea, că însăși bunica se teme de mine.

— Nu ții-i rușine să țici de aceasta?

— Alții ar trebui să se rușineze nu eu.

— Berthaldo, diavolul și-a întins ghiarele spre tine! Dute în mînăstire și ascundeți ochii, ca aceia să se curățiască earășii. Contrar, încă pot să ții vină cugete rele.

— Am și pîn'acuma cugete rele, — murmură ea, — mi-ar plăce să o îndănuș; nici nu pot să gîndesc la micul ei găt alb, fără ca degotele mele să nu șimță dorul de al Inneca.

Raoul se cutremură.

(Va urma)

Acțiunea a început dimineața la 9 oare.

Regele însoțit de statul său major și de misiunile militare străine a părăsit Teucuiu la 8 oare și a sosit la Movileni la 9 oare chiar când bateriile stabilite de corpul de Nord, pe stîncile ce domină abia aproape de sat, deschideau focul.

Tirul lor îndreptat pe malul opus bătea o pădure la spatele căreia era grădmit corpul de sud, din care lipsea o divizie, care apără trecerea punții dela Furceni. Această demonstrație făcută la Movileni avea scopul de a atrage în față grosul trupelor corpului de Sud și de al face a slăbi apărarea trecerii la Furceni, dar inamicul neputînduse celera din cauza barierei ce i oferea Siretul, nu se îndoaia că corpul de Sud se pregătea a traversa el însuși rîul pe o punte de vase și va lua ofensiva dacă ajutorul cerut la divizia Galați va sosi la timp.

Mulțumită unui mars forțat de 6—7 kilometri în mai puțin de un ceas, această divizie anunță sosirea sa către 10 oare prin câte-va lovitură din tras de la Sidal Movilenilor chiar asupra platoului ce era ocupat de corpul dela Nord; în acel minut au avut loc într'un mod simultaneu amîndouă acțiunile principale ale țicii. Pe platon inamicul simținduși flancul stîng amenințat, trimite o brigadă de cavalerie sprijinită de o baterie de artilerie și căteva batalioane spre a respinge diviziunea de Galați.

Această mișcare a fost efectuată cu o grabă și o precizie ce face onoare cavaleriei noastre de linie. În acest timp încuse stabilirea unei punți de vase pe Siret care a fost sfîrșită într'o oară. La punctul ales, Siretul are o lărgime de 117 metri și o adîncime mijlocie de un metru 20 centimetri. Pontonierii merită mari laude pentru abilitatea ce au desfășurat în aceasta operație așa de grea de a stabili o punte de vase, mai ales cu curentul repede ce are Siretul în acel loc relativ strîmt. Materialul lor pare cu totul nou.

Trecerea corpului de sud s'a efectuat în total în mai puțin de trei oare. Un detașament de notat e că batalioanele de vînători au trecut rîul în bărci, pe cînd pontonierii aședau puntea, s'au întins apoi în teraliori și aprăzi de focurile dese ale artileriei au urcat stîncă cu ușurință.

Repedea sosire la locul de luptă a diviziei dela Galați hotărîse dar soarta țicii obligînd pe inimic a și schimba planul de operațiuni și deja încuse mișcarea de retragere, cînd la oarele 1 $\frac{1}{2}$ corpul de sud s'ie întinse în față pe o distanță de 10 Galați. Dar inamicul nu se retrăgea de cînd încet îndreptănduse către Teucuiu și aceasta numai după o luptă neîntreruptă de împușcări și de artilerie care a ținut până la trei oare după amieză, cînd aflîndu-se împins înapoi numai la cîteva kilometri de rîul Bîrladului și amenințat a se vedea aruncat în el, numai atunci hotărî să și facă retragerea pe față. Atunci spre ași o protege, sau poate în deșarta speranță de a schimba soarta țicii, a operat o strălucită sargă de cavalerie în care a angajat o mare parte din caii sei, dar fără a face un rezultat apreciazabil; prima linie de bătea a corpului de sud înaintînd pe sud pădure. Din acest minut invingătorii țicii au putut să însoțiteze fără a cheltui cartușe până în Teucuiu pe care l'a ocupat spre seară. Pare că voese a continua mîine mișcarea sa ofensivă.

Inamicul urmează retragerea sa spre Bîrlad.

Regele a stat călare fără întrerupere dela început până la finalul acțiunii, adică în curs de șase ceasuri. Majestatea Sa, s'a transportat în toate punctele unde operațiunile înfășurau mai mult interes. Ne mărginim aici a semnala aceste decizii a operațiunilor primei țicii, rezervîndu-ne de-a menționa la finele manevrelor, observările ce ne vor inspira. Ținem cu toate acestea a relatea aici pe a sîni, cuvîntul scîpat șefului unei misiuni militare străine eri după revista dela Teucuiu, a corpului armatei de Nord: Eacă o mică armată care trebuie să dea mult de gîndit la doi din colegii mei.

Teucuiu, 13 Octomvrie,

Manevrele din antîia ții au fost favorizate de un timp splendid, așii din contra ploaia din nenorocire n'a încetat d'a cădea; aceasta a vîtmînt foarte mult succesul acțiunii angajat pentru a doua ții a marilor manevre.

După cum prevedusem, corpul de Sud care a campat noaptea din urmă împregiurul Teucuiului a continuat așii mișcarea sa ofensivă contra corpului de Nord care și a continuat retragerea până la Berhociu situat pe drumul de țer Teucuiu-Bîrlad la 17 kilometre departe de Teucuiu.

Eacă ideea strategică dată de Statul Major general al armatei, pentru țicia a doua.

Corpul de nord găsindu-se prin număr foarte slab și silit a se retrage prin val a

Bîrladului așteptînd întăriri. Fiind urmarit de corpul dela Sud, ocupă poziție defensivă a Berhociului. Corpul de Sud ataca această poziție. Această parte din urmă a țicii date n'a fost executată din ordinul Regelui, care în solitudine s'a putut să așii cu corpul dela Sud și așii vreme de așii stabili lagărul înainte de a înopți; oară 4 oare și ploaia cădea mereu.

Majestatea sa, s'a dus la amiază până la stația Berhociu cu drumul de țer, apoi de acolo călare la platoul împregiurul căreia trebuia să se opereze desosebita mișcări strategice ale acțiunii. Câmpul de bătea ales de Statul-Major pentru această ții înfășurată din punctul de vedere strategic, elementele celor mai nimerite unei mari desvoltări a tuturor fazelor atacului și apărării.

Partea cea mai mare a corpului de Nord ocupă în adevăr spre Nord Vest de Berhociu o înălțime care domină cu totul valea pe unde corpul dela Sud poate sosi. Corpul de Nord a putut să se întinse în această poziție de așii de dimineață sau cel puțin să stabilizească acolo baterii tari de artilerie.

Cîtră dond oare corpul dela Sud se vede venînd, antîia sa divizie înaintea de-a lungul liniei drumului de țer și trimite câte-va tunuri a se pune în poziție pe platou în fața înălțimilor ocupate de inimic spre a răspunde la focul său care deja e deschis și face să înainteze asemenea pe platonul dela sud de cavalerie sub comanda generalului Victor Crețeanu. Corpul dela Nord nu parasește poziția defensivă, dar artileria sa începe un foc viu pe întreaga linie.

Din punctul unde stă Regele spre a urma acțiunea, se poate judeca că corpul dela Nord a știut să profite de avantajele terenului său spre așii stabili bateriile și focul său de sigur foarte vîtmînt pentru așii dreptă a inamicului, care a trebuit să trimețai pe platonul mai multe baterii noue.

Această parte a manevrelor a fost mai mult o luptă de artilerie. În acest timp a doua divizie a corpului de Sud și divizia mixtă formînd aripa sa dreaptă incongroasă luptă și vin de se grămădese la Vestul pozițiunii de atacat.

Le 4 oare capul coloanei intră în valea ce se întinde între înălțimile întărite și platon și întălește două batalioane inamic desfașurate în tiraliori, ascuse în burneni, și începe cu ei o luptă de împușcături care vîtmînt din locul, unde Regele se afla cum vîtmînt un prea frumos spectacol. Cele două batalioane sînt gonite și trebuie a se retrage înaintea garii Berhociu. Așii stîngă a corpului de Sud putea acum să dea mîna așii drepte care de mult era grădmită, arpea a ataca pozițiile inamic. Am ții deja pentru ce Regele a voit ca manevrele să fie optice acolo.

În această ții trupele cari compuneau corpul dela Sud au dat probă de mare țirrie în mars. Au trebuit să facă 17 kilometre printro ploae foarte mare și adesea pe nisele câmpii moțiroase.

Ei bine, am vîtmînt cu toate acestea sînd cîte unul din aceste regimente udute până la piele pline, până la spate de noroi, și mergînd cu toate acestea în rînduri compacte. Se întindeau într'o lățime puțin mai mare decît lungimea regulamentară pentru o paradă. Aceasta e o calitate de antîia ordine pentru infanterie și vremea urată ce am avut așii a dat ocazie dea constata că infanteria română posedă această calitate în cel mai înalt grad.

Așii sîmbătă se vor odihni trupele. Majestatea Sa Regina va sosi în Teucuiu.

Va primi la gară felicitările autorităților civile și militare, apoi va pleca cu Regele la Bîrlad, unde Majestatea Lor vor sosi la 4 oare.

„Agenția Havas.”

Varietăți.

* Preasantația Sa P. Episcop al Aradului Ioan Mețian a sosit aici cu trenul de așii dimineață.

* Consistoriul metropolitan s'a intrunit eri în ședință.

* Adunarea generală a comitatului Sibiuului în ședința sa de Sîmbătă a ales solgăbirii pe Fr. Roth pentru cercul Sibiuului, pe C. Gottschling pentru cercul Noicrichului; a ales mai departe adjunct de solgăbirii pe L. Fabritius pentru cercul Sibiuului, pe Bela Michel pentru cercul Sălșitei, pe Haidendorf pentru cercul Mercurei. În fine prim-vicenotar comitatens fu ales Moise Branșcu.

* (Necrolog.) Undreros anunt venim să înregistrăm, anunțul despre lovitură cea nemiloasă a sorței care a rupt firul unei vieți june, a sdrorbit multe speranțe ale familiei și a naționalității în care făcea parte repozatul, a cărui moarte anunțăm. Amândouă se credeau îndreptățite de a aștepta rodurile binecuvântate ale frumoseilor și nobililor sale însuși. Familia repozatului are cu un sprigin mai puțin și Românii din Sibiu cu un bun comerciant mai puțin.

Eată anunțul:

ATANASIE BECHNITZ,

neguțator,

săvârșit după suferințe îndelungate viața sa plină de iubire Luni în 4/16 Octombrie la 9 ciasuri dimineața în vârstă de 28 ani.

Partea pământescă a prea timpuriu repozatului, mult iubitul lui, frate și unchiu se va înmormânta Mercuri în 6/18 l. c. la 4 ciasuri d. a. în progadia greco-resăriteană din sub-urbiul Iosefin.

Cu inimă plină de durere aduc această scire jalnică.

Sibiu în 4/16 Octombrie 1882.

Ana Bechnitz nasc. Deșcu, ca mamă. Sofia născ. Bechnitz, ca soră. Ioan Bechnitz, ca frate. Ermil Cosmutza, ca nepot.

* Michail Pascaly, Eri, (în 30 Sept.) pe la patru după amăzi, a încetat din viață artistul Mihail Pascaly.

Teatrul național, care era s'edea prima sa reprezentațiune în acest an, și-a amănât deschiderea; la Teatrul Dacia nu s'a jucat. Această colegialitate simpatică, acest respect către vechiul preten, către fostul director, către distinsul artist care de treizeci de ani a luptat pe scena Teatrului Național s'unt pe deplin meritate și onorează și pe cei ce le manifestă și pe cărui se adresează.

Dicem „a luptat” pentrucă, în adevăr luptă a fost viața lui Pascaly, o luptă în care multe aplause a culles, dar mult amar a întimpinat. După moartea Mathildei Pascaly și puse toată iubirea în ângerășul cel rămanea, și aceasta frumusecă fetiță a murit acum un an, în ziua onomastică a tatălui ei.

Atătea lovituri, munca grea a artistului, nenorocirile de tot felul, întristările din zilele din urmă, amărata vieții au sdruncinat Ńeu totul sănătatea lui Pascaly și i-au scurtat viața, când se mai putea spera că mulți ani încă va aduce servicii teatrului, care va păstra amintirea lui.

Ca artist și ca autor, Pascaly va lăsa un nume în arta dramatică română. Durerea camaraziilor săi, regretele tuturor cari s'unt o dovadă de simpatia ce ciuse să atragă ca om și ca artist.

Cele de mai sus le am reproduc după „Românul.” M. Pascaly însă a fost cunoscut și publicului ungro-transilvan, român și neromân. Repozatul a fost un rar reprezentant al profeției Taliei, cum se numesc artistii teatrului de multe ori și însușirea aceasta nu i a fost contestată de nimenea.

* (La înmormântarea lui Pascaly cetim în „Resboiul” s'au ținut 10 discursuri: șese în biserica Sărarilor, de d-nii Stănescu, Polihroniade, Velescu (senior), Manolescu, Georgescu dela regie și Mihăescu student la facultate; unu în Fața Teatrului național, de d. Panu, — tot aci d. Dimitriadi fiul a recitat o poezie; unu în fața teatrului Dacia de Al. Vlădescu; și done la momânt, de d. Ventura și P. S. S. Inocențiu, vicarul Mitropoliei. — Bietul om în toată viața lui n'a avut atâtea întrebări de sănătate câte regretele acum după ce a murit. E adevărat că mai e'ttine și stînt

regretele pompose după moarte decât spriginul costisitor și ostensic în viață!

* (De ale asociațiunei transilvane.) Comitetul despărțemintului III (Sibiu) al asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român s'a întrunit Mercuri în 29 Septemvre (11 Oct.) a. c. în ședința ordinară destul de momentoașă pentru de a face o scurtă dare de samă despre cele petrecute în ea.

Dintre toate despărțemintele asociațiunei al Sibiului a dat relativ mai multe semne de viață. În acest despărțemint s'au făcut primele încercări întru înaintarea meserilor prin împărțirea de premii și ajutoare din mijloacele sale: Aici s'au pus basă unei emulațiunei între învățătorii de la școlile noastre populare: punând în perspectivă obținerea de premii acelora dintre ei, cari se vor distinge în vre-o direcțiune pe terenul învățemintului. Acest despărțemint a fost cel dintâiu, carele a luat conclusul — aprobat și de On. comitet central — de a înființa și sprigini bibliotecii populare succesive în toate comunele aparținătoare lui.

În ședința de Mercuri au fost la ordinea zilei obiecte referitoare la întreprinderile amintite ale despărțemintului. La concursule intrate în urma publicării de premii și ajutoare efulpte în „Tel. Rom.” din partea despărțemintului, comitetul a decis a conferi premiul de 2 # învățătorului dela școala din Porcesci, I. Petrișor, pe basa elaboratului seu: „Studii religiunei în clasa I. din școala poporală, prelegere practică. Prin acordarea acestui premiu comitetul a voit a remunera cu deosebire zelul și diligența, dovedită de premiatul învățătoriu.

* (Himen) Dl Nicolau Corcheș, învățător în Câmpeni, s'a logodit cu D-șoara Sofia Buceșian din Săliște în 28 Sept. st. v. cunnia lor se va serba în 18 Octomb. st. v. în Săliște.

* (Un spion rus în Viena.) O foaie rusească din Geneva spune, că în Viena trăcesc un oare-care W., care e însărcinat să cerceteze și să denunțe poliției rusești pe socialistii din Viena și Austro-Ungaria. Acest W., a trăit mai înainte ca spion, la consulul rus Iakobson în România și apoi în Paris, unde se pretindea a fi partisan al nihilștilor și în fine denunță poliției rusești întoarcerea secretă a nihilștilor Lopatin din Paris și Morosoff din Geneva în Rusia, unde cei doi au și fost arestați. Lopatin se află acum exilat în Tașchend, iar Morosoff se află în temniță. Spionul W., mai are pe lângă sine pe un oare-care G. care însă petrece mai mult în Odessa, unde e numărat între cei mai intîmi ai guvernatorului general Gurko. G. vine la Viena numai în casuri speciale, când e chemat de spionul W. Acest G. a fost implicat în procesul

corifeului nihilștilor Neceaeiff, dar la 1871 a fost achitat și trimes în Podolia. De atunci G. face pe spionul; la 1877 a dat pe mâna poliției rusești pe socialistul Const. Katz, fugit în România și s'a distins prin mai multe atari fapte eroice, încât a fost numit șef al stației rusești în Reni, apoi a avansat de spion special al lui Gurko. Ca atare G. călătoreșce acum prin România și Austria. De aceea foaia din Geneva avisează pe emigrații ruși din Austria, să se părăsască de cei doi agenți provocători.

Loterie.

Sămbătă în 14 Octombvre n. 1882.

Buda: 35 19 77 80 90

Bursa de Viena și Pesta

Dim 14 Octombvre n. 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	119.50	119.30
Renta de aur ung. de 4%	87.40	87.25
Renta ung. de hârtie	86.55	86.40
Imprumutul drumurilor de fer ung.	135.—	134.75
I emisiune de oblig. de stat dela drumuri de fer orient ung.	90.20	90.50
II emisiune de oblig. de stat dela drumuri de fer orient ung.	110.—	109.75
Oblig. ung. de fer orient ung. de ale drumurilor de fer orient ung.	94.50	94.50
Oblig. ung. de rescumpărărea pământului	98.75	98.50
Oblig. ung. cu clausul de scorpire	97.25	97.25
Oblig. ung. urbariale telegrafice	98.—	98.—
Oblig. ung. urb. temeș. cu clausul de scorpire	97.25	97.—
Oblig. ung. urbariale transilvane	98.—	98.—
Oblig. ung. urbariale croato-slavo-voivode	98.—	98.—
Oblig. ung. de rescumpărărea ducelui de vin	97.50	98.—
Sorți ungare cu premii	117.75	117.75
Sorți de regularea Fină	102.10	102.50
Datorie de stat austriacă în hârtie	78.75	78.75
Datorie de stat austr. în argint	77.50	77.30
Renta de aur austriacă	95.50	95.25
Sorți de stat dela 1860	129.50	129.50
Ațiuni de bancă austro-ung.	830.—	830.—
Ațiuni de bancă de credit ung.	300.25	299.50
Ațiuni de credit austriac	310.60	310.—
London (pe poșta de trei luni)	119.45	119.40
Serișuri financiare ale instit. ung.	—	100.—
„Albina”	—	100.—
Argint	—	—
Galben	—	6.56
Napoleon	—	9.48
100 marce nemșeci	—	58.45

Nr. 417

[252] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunei învățătoresci din comuna Cărașta u, protopresbiteratul gr. or. al Zaranului cu termenul până în 3 Octombvre a. c. st. v. în carea țina va fi și alegerea.

Emolumentele s'unt.

1. Salariu anual 160 fl. v. a.

2. Cuartir și lemne de încălțit.

Doritorii de a ocupa aceasta stațiune au a-și îndrepta petițiunile lor, însruite conform legilor din vigoare până la termenul susindicat, oficiului protopresbiterat gr. or. al Zaranului. În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Brad. 16 Septemvre 1882.

Georgiu Părușu p. p.,

adm. preeb.

Nr. 241 1882

[257] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunei învățătoresci la școala gr. or. confesională din Sinea nouă protopresbiteratul Fă-

gărașului se escrie concurs cu termen până la 10 Octombvre st. v. a. c. în care ți va fi și alegerea.

Emolumentele s'unt

1. Salariu anual 200 fl. v. a. plătiți în rate lunare diu fondul scolaristic. —

1. Cuartir liber în edificiul școlaei

3. Lemne trebuincioase de încălțit.

Dela candidații se cere să fie Români de confesiunea gr. or. clerico sau pedagog provăduț cu atestat de calificățiune, și prelungă limba maternă, să aibă și cunoștința limbii maghiare ca să o poată propune elevilor în școala.

Doritorii de a ocupa postul acesta învățătoresc, au de a-și asterne concursule sale până la termenul mai sus arătat însruite conform statului organic și regulamensului congresual din 1878 la subsemnatul.

Făgăraș, 22 August 1882.

În conțelegere cu comitetul parochial

Petru Popescu m. p.,

presbiter.

Nr. 329. 1882.

258 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunei învățătoresci la școala confesională gr. or. din Fântâna cu termenul până la Octombvre a. c. st. v.

Emolumentele:

1. Salariu anual de 90 fl. v. a. dela popor, și dela tot copilul ambulatoriu la școala o jumătate de până.

2. Cuartir și lemne de foc de ajuns Subțanții vor avé a se îndrepta cu cererile lor concursuali însruite conform prescripțiilor din vigoare la oficiul protopresbiterat al Cahalmului

Cohalm, 20 Septemvre, 1882.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Niculae Mircea m. p.

adstr. presbiterat

Nr. 260.

[251] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. din Hurezu protopresbiteratul Făgărașului, se escrie prin aceasta concurs cu termen până la 14 Octombvre, a. c.

Emolumentele s'unt:

I. În bani gata 120 fl. v. a.

II. Cuartir liber în edificiul școlaei, și lemnele trebuincioase de încălțit. —

Voitorii de a ocupa acest post învățătoresc, au de a-și asterne suplile lor însruiteconform Regulamensului congresual din 1878 până la termenul sus arătat la subscrisul oficii protopresbiterat.

Făgăraș 18 Septemvre 1882.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Petru Popescu m. p.,

protop.

Cea dintâiu fabrică ung.

de mașine și aparate de stins și turnătoarea de clopote și metal

Francisc Walser

Filială pentru Transilvania în Cluj, strada Monosturului 12,

recomandă preșimpei înalte, curatorilor și episcopilor

turnătoarea sa de clopote, cea mai mare în patrie,

care esistă de mulți ani și e provăduț în abundență cu cele mai noue mijloace ale tehnice și corespondente tuturor cererilor.

Clopotele se toarnă după acorduri armonice de sunetul cel mai clar argintiu.

Mai departe recomandă același bogatul seu deposit de proaște de foc și de grădini, sorburi (pumpe), fântâni de casă și de grădina, întocmel de scaldă etc.

La dorință, cataloage gratuite și francate.

